

ЕФЕКТИВНІСТЬ СЕЛЕКЦІЇ СВИНОМАТОК ЗА ТРИВАЛІСТЮ ПОРОСНОСТІ

Як показує досвід роботи промислових свинарських комплексів, увесь технологічний процес та ритмічність виробництва в них порушуються унаслідок різної тривалості поросності свиноматок. Крім того, у зв'язку з різною тривалістю поросності опороси у деяких свиноматок проходять ще у групових станках, що призводить до значної загибелі порослят.

У багатьох країнах світу проведена значна кількість досліджень по синхронізації опоросів свиноматок в умовах промислових комплексів. Однак, якщо доцільність синхронізації опоросів за допомогою спеціальних біологічно-активних речовин встановлена, то можливість застосування іншого шляху — селекційного — вивчена ще недостатньо.

Великого значення у селекції сільськогосподарських тварин набувають показники успадкованості та повторюваності. У зоотехнічній літературі є дуже мало даних по успадкованості та повторюваності тривалості плодоношення у сільськогосподарських тварин, особливо у свиней, причому дані різних авторів мають значні розходження.

Для визначення коефіцієнта повторюваності поросності методом випадкової вибірки нами взяті дані тривалості поросності 128 свиноматок великої білої породи промислового свинарського комплексу "Калитянський" Київської області по I, II, III та IV опоросах.

Тривалість поросності цих свиноматок по 512 опоросах становила у середньому 114, 72 доби, у тому числі: по першому опоросу — 114,89, другому — 114,61; третьому — 114,72 і четвертому — 114,67 діб. Тривалість поросності коливалась від 105 до 128 діб. Найбільший ліміт по тривалості поросності — 18 діб спостерігався по четвертому опоросу свиноматок, а

© М.І. Маценко, 2001

найменший — по першому — 9 діб. Загальною закономірністю для всіх свиноматок є збільшення коефіцієнтів повторюваності тривалості поросності з віком свиноматок. Водночас спостерігається різниця і в показниках коефіцієнтів повторюваності у свиноматок з різною тривалістю поросності. Так найвищі коефіцієнти повторюваності (0,43 — 0,74) у свиноматок з укороченою тривалістю поросності (115 — 111 діб), а найнижчі (0,17 — 0,46) — у тварин з подовженою тривалістю поросності (117 — 128 діб). Найнижчі коефіцієнти повторюваності у свиноматок із вкороченою або подовженою тривалістю поросності по першому — другому опоросу, що виключає можливість прогнозування тривалості другої поросності по тривалості першої. Однак нам вдалося виявити невелику групу свиноматок, у яких протягом декількох опоросів тривалість поросності вкорочена, і другу групу з подовженою тривалістю поросності.

При вивченні коефіцієнта успадковування тривалості поросності встановлено, що найвищим він був у свиноматок при випадковій вибірці (0,72+0,098), більшість яких мали тривалість поросності 114 — 116 діб. Коефіцієнти успадковуваності були нижчі у свиноматок із вкороченою і подовженою тривалістю поросності. Так у свиноматок із вкороченою тривалістю поросності коефіцієнт дорівнював 0,47 + 0,247, а із подовженою — 0,53 + 0,157.

Серед цих свиноматок вдалося виділити тих, котрі маючи вкорочену або подовжену тривалість поросності, передавали цю ознаку своїм дочкам. Так у дочок свиноматки Тайги 1852, яка мала середню тривалість поросності за 5 опоросів рівну 118,2 доби, тривалість поросності тривала 117,9 доби. Такими самими якостями відрізнялися свиноматки Волшебниця 1870, Тайга 2542, Тайга 1024 та ін.

Враховуючи досить високі показники коефіцієнтів повторюваності та успадковуваності, а також здатність деяких свиноматок передавати певну тривалість поросності своїм дочкам, можна передбачити, що ця ознака є спадковою і за нею можна вести відбір тварин.